

Datum
2025-04-22

Diarienummer
KS-2024/1379

Handläggare
Roger Himmelsköld
08-535 302 98
Roger.Himmelskold@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion väckt av Felix Byström (SD) – Offentliga upphandlingar i Huddinge

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Med hänvisning till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 22 april 2025, anses motionen besvarad.

Sammanfattning

Den 2 september 2024 väckte Martin Nigals (SD) en motion om offentliga upphandlingar i Huddinge. Då Martin Nigals (SD) avsade sig från uppdraget som ledamot i kommunfullmäktige den 31 mars 2025 har motionen övertagits av Felix Byström (SD).

Motionären föreslår kommunfullmäktige besluta att:

- krav på kollektivavtal hos anbudsgivande företag slopas om inte särskilda omständigheter föreligger för den aktuella upphandlingen medan kravet på kollektivavtalsliknande förhållanden införs i stället.
- kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att få fler små och medelstora företag att delta i kommunens upphandlingar.
- kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa en ”anbudsskola” för lokala företag.

Kommunstyrelsens förvaltning konstaterar att de krav på arbetsrättsliga villkor som ska, och får ställas om så är behövligt, regleras av lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Termen kollektivavtalsliknande villkor används ibland för detta lagrum. Av begränsningen i LOU följer att krav på kollektivavtal inte får ställas i kommunens upphandlingar.

Vidare konstaterar Kommunstyrelsens förvaltning att arbete sedan länge pågår med aktiviteter för att stimulera små och medelstora företag att delta i kommunens upphandlingar och att andelen små och medelstora företag (färre än 250 anställda) som lämnat anbud i kommunens upphandlingar uppgick till 73% under 2024 samt att s.k. anbudsskolor genomförts i olika former sedan 2019.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Mot bakgrund av ovanstående föreslår kommunstyrelsens förvaltning att motionen ska anses vara besvarad.

Beskrivning av ärendet

Den 2 september 2024 väckte Martin Nigals (SD) en motion om offentliga upphandlingar i Huddinge. Då Martin Nigals (SD) avsade sig från uppdraget som ledamot i kommunfullmäktige den 31 mars 2025 har motionen övertagits av Felix Byström (SD).

Motionären skriver att effektiva och väl fungerande inköp och upphandlingar är av stor betydelse för kommunen och att genomförandet av upphandlingar har en betydande inverkan på det lokala näringslivet samt att det är av yttersta vikt att genomföra företagsanpassade upphandlingar inom ramen för Lagen om Offentlig Upphandling (LOU), där små och medelstora företag ges möjlighet att konkurrera på lika villkor gentemot storföretagen.

Motionären föreslår kommunfullmäktige besluta att:

- krav på kollektivavtal hos anbudsgivande företag slopas om inte särskilda omständigheter föreligger för den aktuella upphandlingen medan kravet på kollektivavtalsliknande förhållanden införs i stället.
- kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att få fler små och medelstora företag att delta i kommunens upphandlingar.
- kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa en ”anbudsskola” för lokala företag.

I mål och budget 2025-2027 sägs bland annat att:

”I Huddinge ska upphandlingar aktivt bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle med respekt för arbetstagares rättigheter, klimat- och miljöhänsyn och social inkludering.”

Juridiska förutsättningar – krav på kollektivavtal

I 17 kap. 2-5 §§ LOU anges att en upphandlande myndighet ska, om det är behövligt, kräva att leverantören ska fullgöra kontraktet enligt angivna villkor om lön, semester och arbetstid samt att nivåerna på villkoren ska anges enligt de lägsta nivåer som följer av ett centralt kollektivavtal som tillämpas i hela Sverige på motsvarande arbetstagare i den aktuella branschen. Ibland används termen ”kollektivavtalslikande villkor” för att beskriva det aktuella lagrummet. Det bör dock noteras att termen ”kollektivavtalsliknande villkor” tidigare, innan lagrummet i LOU fastställdes 2017, användes i många olika sammanhang för att beskriva andra uppsättningar av arbetsrättsliga villkor.

Möjligheter och skyldigheter att ställa så kallade arbetsrättsliga krav i offentliga upphandlingar är således begränsade till vad som framgår av LOU och det är därför inte möjligt att ställa krav på kollektivavtal. Kommunen gör i sina upphandlingar en så kallad behövlighetsprövning enligt 17:2-5 §§ LOU, för att se

om det ska eller inte ska ställas arbetsrättsliga villkor, som ibland är refererade till som ”kollektivavtalsliknande villkor”.

Insatser för att främja små och medelstora företags medverkan i upphandlingar

Inom Kommunstyrelsens förvaltning arbetas det sedan länge med ett flertal aktiviteter för att stimulera inte bara små och medelstora företags deltagande i kommunens upphandlingar utan även idéburna sådana. Bland dessa aktiviteter kan, utöver så kallade anbudsskolor i olika former, nämnas presentation av kommunens upphandlingsplan på Arena Huddinge, marknadsföring av upphandlingar via kommunens Linkedinkonto, möjlighet att registrera sig i kommunens direktupphandlingsregister med mera

Under 2024 uppgick andelen små och medelstora företag (färre än 250 anställda) som lämnat anbud i kommunens upphandlingar till 73%.

Anbudsskolor

Vad gäller anbudsskolor har sådana prövats sedan länge av flertalet kommuner, dock med varierande framgång. I Huddinge kommun sedan 2019, inledningsvis i form av fysiska möten men i nuläget i digital form samt i form av steg-för-steginformation på kommunens externa www-sida.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning konstaterar att möjligheter och skyldigheter att ställa så kallade arbetsrättsliga krav i offentliga upphandlingar är begränsade till vad som framgår av LOU samt att det bedrivs ett aktivt arbete för att stimulera såväl små- och medelstora företag som idéburna sådana, att delta i kommunens upphandlingar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår kommunstyrelsens förvaltning att motionen ska anses vara besvarad.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Camilla Broo
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Biträdande kommundirektör

Bilagor

Bilaga 1. Offentliga upphandlingar i Huddinge – motion av Felix Byström (SD)

Datum
2025-04-22

Diarienummer
KS-2024/1379

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen
Upphandlingschef